

ГАЛЕРИЈА НАДЕЖДЕ НАДЕ ВИТОРОВИЋ

ЗДРАВКО КОЛЦИЋ

... ЗА НЕЗАБОРАВ...

Захваљујемо се породици Здравка Колџића, мајци и сестрама,
што су нам ставили на располагање изложбене радове.
Без њихове помоћи ове изложбе не би било.

...ЗА НЕЗАБОРАВ ...

КАТАЛОГ ИЗЛОЖБЕ

ПРИБОЈ НА ЛИМУ, МАРТ 2007.

КАЗИВАЊЕ О ИЗЛАСКУ

БУЦУ

...До виђења Друзе
Хајде
Идеш испод Звезда ми
Довиђења под Звездама

Иди са Сунцем и Даном

С звездом у срцу увек С цветом на усни
С сунцем у оку Вазда с љубављу у стиску

Ноћу не иди, ни на месечини

Увече: у Звезди огледни се
насмеши Небу дивно се
помиљуј чело Ужди зенице
Запали з е м љ у на длану
Напиши Звезда на пепелу
Напиши: Љ У Б А В, ВОЛИМ ТЕ
пољуби длан и с р ц е
Пољуби срце
- сад ћути, мируј! - реци му
сад спавај под Звездама

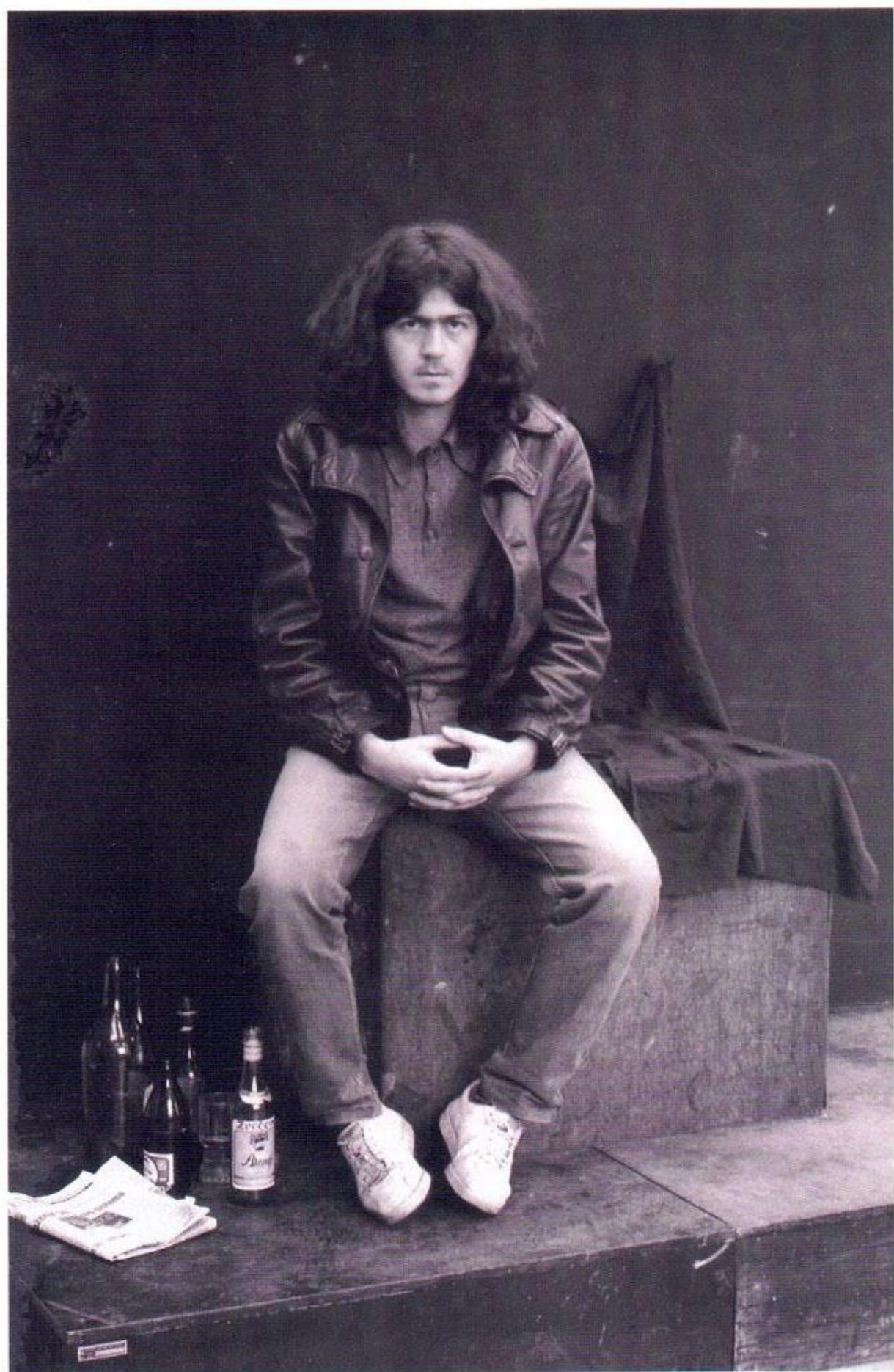
Стави два листа на очи (чувај
у оку сунце!), две руке на груди
(чувај љубав у срцу!) и с ни

Нека

Те ноћ не буди
Чувај се њеног зова

Нека Те буди ЗОРА И СУНЦЕ

Иван Комарица

Поодавно размишљаам да ли ово писмо треба да пишем и шта у њему треба да стоји. Дилема, озбиљна у мојим мислима и сећању. Осећам извесан бес и љутим се на себе, Ђату и тебе. Бесан сам што те оно вече, када си из Радоиње дошао у Прибој да се поздравиш пред полазак на ратиште, нисмо убедили да идеш у хајдуке. Говорили смо ти да се склониш у Ђосову или неку од пећина испод Бића и да ти ми јатакујемо, достављамо храну, пиће и остале потребитине док све ово не прође. Љут сам што нисмо могли да те убедимо да је игра хајдука и јатака исправнија од ратне.

Прошло је од тада петнаест година. Дошао си из Радоиње, са војне вежбе, да нам кажеш како сте добили распоред на славонско ратиште и како је једна група одбила да иде. Хтео си да се поздравиш са нама и да одеш кући да то кажеш својима. Сва тројица смо тим поводом мало више попили у хотелу Прибој. На теби маскирна униформа, озбиљна, војничка. Показиво си нам како је бајонет полу-аутоматске пушке мало техничко чудо. Смислили Руси у тој малој направи оружје, отварач за конзерве, тестеру за дрво и као врхунац, у комбинацији са корицама служи као маказе за жицу којима се просецају непријатељске препреке. Боже, како смо игру хајдука и јатака, ратовања и родољубља наивно поимали. Зато ово писмо нерадо пишем.

По твој одласку све се променило. Сада разумем да смо се сви по питању отечества исувише нагледали партизанских филмова у којима су млади скојевци и курири имали главне улоге. Рекао си да се мораш одазвати позиву отаџбине, да у хајдуке нећеш и да тако нешто никада не би могао објаснити стрицу Здравку (по коме носиш име) несталом у прошлом рату. Чудно се судбина игра са нама. Од усуда спаса нема.

Сада увиђамо да је много тога било бесмислено. Бранио си стару „Југу“ и ниси је спасао. Иза твоје одбране имали смо још две државе и два рата. Рекли су нам да смо у сваком, па и оном где си био позван, победили. Више нам нису Немци и Турци једини историјски непријатељи. Све тече, све се мења... па и непријатељи. Присећам се мисли паметних аналитичара наших осећања. Кажу да су у градацији људских осећања на првом месту љубав према ближњима: деци, браћи, сестрама, родитељима, жени, Богу а потом према пријатељима, послу и тек затим према домовини. Ти не би прошао њихове анализе.

Након твог одласка и Прибој се променио, иако су све зграде и куће ту, на местима на којима су и биле. Ништа се посебно није радило, сем по која надоградња, продавница или кафић у адаптираним приземљима и велики бувљак на Тргу у Населу. Чини ми се да много тога данас не би разумео. Иако сам ту, много тога и сам не разумем. Како разумети да си понајбољи заштитни знак даровао хотелу Прибој који више не ради. Хотел је сада затворен, мада све остале кафане раде и сваким даном „ничу“ нове. Чини се да овај народ непознатим поводом само банчи. Помало сам носталгичан за овим местом нашег најчешћег окупљања.

Убрзо по твојем одласку управник хотела Хасан је отишао за управника „Царевог поља“. Сада ради у „Полиестеру“, у набавци, где ли? Томаш, Рада и Васо су у пензији. Меха често виђам, увек ме поздрави „Како сте директоре“, ја мислим како нам обојици недостаје уобичајени дијалог: „Мехо, три вињака са киселом и теби шта хоћеш“ а он каже „Добро, три вињака и мени литар, литар“. Управник рецепције, Милан је сада успешан пословни човек. Отворио је два киоска и кафић „Пауза“ или „Intermeco“, како ли га зове? Нита се преудала у Нови Сад. Ђата је чешће виђа. Ја сам је видео пре неку годину и још увек лепо изгледа. Забавне су биле оне седељке са њом на рецепцији, рецитовање Војислава Илића и Ђатина глума сцена из филма „Сабирни центар“. Највише ми се допадала сцена у којој Ђата-Мишо каже: „Милице, како си лепа, погледај мене прави онај старкеља....“, а Нита-Милица: „Мишо, продај кућу недај да нам се деца пате...“

„По твојем одласку затворили смо Дизајн студио, нисмо имали трећег, а и чему би нам сада служио? Не би ни имали где да га држимо, пошто су Мустафа и Суада тамо с тобом.

Данас више нико у раду не користи летрасет са словима. Сада и компјутери последње класе имају по неколико стотина типова слова. Ретко ко данас осмишљава нешто ново. Постоје већ смишљени предлози у неком од дизајнерских програма, изабереш неку варијанту и евентуално је прилагодиш по жељи наручиоца. Све је некако беживотно. А ни наручиоци нису више као пре. Прошла је мода када су се углавном отварали видео клубови, евентуално по која кафана или занатска радња. Сад је време кафића, приватних мултикомпанија, етно и velnes центара. Чини ми се да никада није било више моћи и новца у рукама људи са тако мало укуса и образовања. Данашњи пословни људи углавном наручују по који упаљач и оловку које дарују за дан фирме или уочи Нове године.

Фигуре ратника из Косовског циклуса пренели смо у Музеј, коњаник је остао у Бисимовој галерији, а све остало однето је твојој кући у Крњачу.

Ђата понекада уради који заштитни знак, узме неки динар, тек да се плати тура пића. Ја понекад урадим по који цртеж а ређе графички уредим књигу, и то углавном за себе или нашег пријатеља Драгишу. Драгиша посебно хвали твоје решење на палкати и корицама његове књиге „Сликарска заоставштина Лазовића“. Никада Драгишу нисам видео тако припитог као за Српску Нову годину након твог

нестанка и мог повратка из Бањалуке где сам ишао да те тражим. Годишама потом Драгиша је био директор Музеја у Ужицу. У последње време пише и по две књиге годишње и тешко се ослобађа форме и дизајна књиге коју си му урадио.

Зорана Девидић би требало да виђаш. Необично му се допадао твој плакат МЕРА, ваљда зато што срп и чекић ваде исечак из мајушине главе „поштене интелигенције“, или због анималног лика „радног народа“. Жао ми је што се никада нисмо провозали глiserом, а не знам да ли га је и направио, мада му је његова фотографија увек била окачена у амбуланти, наспрам столице за пацијенте.

Сећаш се Аца Раковића? Радио је као дизајнер у „Полиестеру“ у време када је свраћао до нашег студија. Потом је учио децу сликању у Основној школи „Вук Караџић“. На жалост и њему смо пре четири године радили постхумну изложбу. Увек је тврдоглаво бранио своје ставове о уметности, па и онда када не мисли то што говори већ намерно контрира саговорнику. Да ли се бар мало променио?

Наил је постао успешан сликар у земљи Ван Гога, где је отишао средином деведесетих. Виђамо се отприлике годишње, кад долази у Србију да обиђе своје. Редовно ми шаље каталоге и други пропагандни материјал са својих изложби у Холандији. Каже да га у време отварања изложби, а након снимања на тамошњој телевизији, продавачице из суседства са уважавањем поздрављају као да су му ближи род. Вели „Није то као код нас где сликаре не разликују много од молера“.

Панто и даље воли да се хвали како је тебе, Аца и Наила учио сликарству. Зна да је то Аца и Наила нервирало, говорили су како су почетна знања стекли у техничкој школи од професора Мрдака. Тебе никада нисам питао ко те је упутио у „сликарске тајне“ али знам да је за Прибој штета што ни један од Вас није овде и што нисте приучили кога наследника.

Фарук од прошле године не ради. По некад сврати у Дом културе, ређе у Музеј. У Прибоју је поодавно нестала потреба за смислено дизајнираним плакатима, меморандумима, заштитним знацима... Најчешће Ђата сложи на компјутеру једноставан информативни плакат типа „Поново ради биоскоп“, или „Вечерас се приказује...“, који се на неколико места каче по граду да информишу народ о догађају. Личи то по мало на 1946. Последњи ваљан плакат рађен је за Завичајни музеј поводом изложбе „Свети Георгије у Дабру“, у форми фот-плаката.

Ја сам напоскон формирао Музеј који је након твог одласка упорно и тврдоглаво стасавао. Ђата се, коначно, други пут оженио...

Нажалост у Прибој, некада богат и географски средишњи град бивше „Југе“ уселила се апатија и одселило много људи. Сада је то град на југозападној периферији Србије, северној периферији Црне Горе и источној периферији Републике Српске, на периферији свих периферија, где све полако нестаје...

И сам полако нестајем. Стари се. Само да ове деценије мало успоре, пре него што се поново видимо.

Саво

Драгиша Милосављевић:

Сага о несталом сликару (Здравко Колџић – сликар и дизајнер)

Изгледа да заборав прекрива све. Јер да није тако не би се догађало да најбоље људе губимо и брзо заборављамо. Губимо, јер о нашој судбини овде и сада, одлучују и одлучивали су они који су за то најмање позвани. Заборављамо, јер је заборав усуд и реалност псеудо – модерне епохе у којој су померене све вредности у које се веровало, столећима. Дакле, заборав постаје део свакодневних обавеза као што су, примерице, радни састанци или обеди. Што се више заборави то се у хијерархији система, боље и брже напредује. Чему разматрања о онима којих више нема. Сви су их већ одавно избрисали.

На једном месту, записано је, да када надарени уметник страда или умре у младости то за „*нацију претставља катастрофу*.” Здравко Колџић нестало је (погинуо) 1991. године у 29. години живота. Да се то догодило 1914. године у време 1300. каплара, другачијег вредновања и трагичног осећања живљења, можда би и било објашњења. Јуче, данас, догодине - нема никаквог оправдања због Здравкове смрти. Као што нема опроштаја, нити га може имати за било чију смрт на просторима земље која се звала Југославија. Посебно не за смрт младих људи. Нужно а не патетично, истичем, да је Здравко Колџић мобилисан у бесмисленом рату наведене 1991. године, да би испунио задати број оних, које је требало послати на ратиште да би у нечије име пуцали. Они који су га мобилисали, колико знам, готово су безимени, и нису сносили никакве консеквенце. Њима ништа није значило што је у питању био надарени сликар са каријером у успону. Нити стваралаштво које трајно остаје генерацијама. Доминације лажи, лажног патриотизма и виртуелних непријатеља, биле су одреднице епохе у чије замке су улетали невини. Администратори и наредбодавци углавном су непознати. Многи су већ у пензији, неки у Хагу, али на несрећу, не одговарају због смрти Здравка Колџића.

Здравко је иза себе имао само пет односно шест стваралачких година, не рачунајући студентске дане и учење заната. Текст који следи бави се тим бескрајно кратким периодом његовог стварања. Може се само претпоставити шта би иза себе оставио да му је било дато да поживи дуже?

I.

Да заборав ипак не прекрива све, сведочи овај текст као и изложба у организацији Завичајног музеја у Прибоју, посвећена сликару и дизајнеру Здравку Колџићу из Прибоја. Један прерано прекинути живот који се ничим не може надокнадити нити вратити – само у малим сегментима објашњавају дела. Дела која су у скромном обиму изложена јавности, која се памте и која, захваљујући пре свега Здравковим пријатељима, неће бити заборављена, односно која ће трајати. Примерице, да у свом одишта, кратком животу Здравко Колџић, ништа више није урадио осим неколико плаката, и по томе би био запамћен. Један од њих, налази се у Виланову – Пољска, у *Музеју Европског плаката*. Дакле, као признање бриљантног решења које плакат пружа. „*Зли патуљак и вештица*” – плакат који позива на позоришну претставу, готово је идеално персонификовао радњу комада у којој је Зли патуљак са другим актером претставе- Вештицом - за неколико степени гори и монструознији - али и ближи онима који се у позориште позивају, а то су - Деца.

Његови почеци вероватно сежу у време детињства и откривања себе у цртању. Озбиљнији и на срећу, сачувани радови јесу они са студија са сарајевске Ликовне академије,

на којој је Здравко Колцић био уписан на одсек за графички дизајн. Студије ликова, људских карактера као и анатомски цртежи сведоче о озбиљности приступа и учењу. Суде и о онима који су Колцића учили и који су добро испекли занат и научно преносили. Неке анатомске студије и карактери изабраних ликова, блиске су репесансним мајсторима Да Винчију и Рафаелу, не толико по начину рада и цртања, већ по избору тема. Колцић је веома рано схватио да је цртеж почастак и крај у сликарству. То је дакле, Алфа и Омега ликовног стварања. Све остало налази се између корица овог феномена. Ако се овај занат добро научи остаје да се имагинацијом и личним сензибилитетом даље трага. И открива.

И сачувани портрети и аутопортрети, вероватно су из времена студија у Сарајеву. Неколико аутопортрета које је за живота изгледа, скривао, откривају га у новом светлу. То је период сазревања, младости уобразиље и вечне дилеме коју свако понаособ носи. Ко сам то ја? Као да из сваког новог лика, цртаног и уобличеног оловком или тушем остаје исто питање и иста дилема. У свету у који смо без наше воље бачени, ко смо то ми? Они који пишу, објашњавају то на свој начин исцрпнијим, вербалним репертоаром. Сликари који се усуде да себе сагледају интровертно, цртежом обично кажу више него што се то да уочити. Коначно, свако од нас најбоље познаје, себе. Једино је питање, да ли смо на интроспекцију спремни? Здравко Колцић није имао дилеме ове врсте. Он је себе претстављао по Далијевском шаблону, без допунског колорита. А може бити да је анализа ове врсте сада вероватно, сувишна.

Графике које су иза Колцића остале у највећем броју рађене су у чистој графичкој форми и у време сликарског сазревања. То су различити цртежи, делови природе, апстрактне евокације, дрвеће, крошње, предели, ликови жена и поново апстрактне теме. Графичар по викацији Колцић се и у овој области доказао као минуциозан цртач. Његова занатска страна била је тежња ка перфекцији, јасној и изражајној линији која је пре својствена минијатуристама средњег века. И поново се запажа раскош сарајевске уметничке школе из које су поникли најбољи графичари и сликари бивше Југославије. Препознатљивост Колцићевих учитеља преко његових графичких предложака није ничим прикривена.

II.

У свом кратком уметничком стварању Колцић се највише доказао у плакату. Није му се дало да покаже и оне друге сегменте раскошне стваралачке личности коју је поседовао а који јавности нису презентовани. Међутим, плакат јесте. И већ је поменута награда која је на конкурс европског плаката у Пољској добијена за предлогак претставе „*Зли патуљак и вештица*.” Овом плакату претходили су многи које је радио било по поруци или интуицији. Плакат захтева концизност, духовну свежину и јасну симболику. Нема сувишне дескрипције. Идеја се ухвати и претстави или не. То и јесте смисао ове графичке технике примерене модерном добу. Све је редуковано и о свему се, много тога зна. Потрошачка грозница псеудо - модерне ере и културе масовних медија - немилосрдно гутају све. Потребно је дакле проникнути и пронаћи оно што је скривено, непознато – а битно. Ако се до суштине дође, мора се преточити у ликовни језик, приступачан свима. Надареност Здравка Колцића у језику и симболици плаката била је неспорна и јединствена. На плакату који је посвећен „*Борби против пушења*” он на луцидан начин преко никотина, персонификује ову понаст модерног доба. Живот са цигаретама после његових симбола постаје гротеска. Али, не могу се заобићи и други плакати које је Колцић иза себе оставио. Примерице, предлогак позоришне претставе Ежена Јонеска под насловом „*Жак или покорност*” остао је запамћен по луцидно постављеној и реализованој идеји. Када је Дом културе „*Пиво Караматијевић*” из Прибоја 1990 године, са директором Господином Фаруком Диздаревићем организовао изложбу цртежа из бјелопољске Заоставштине сликара

Лазовића, Колцићев плакат био је, сам по себи својеврсна медијска промоција. Он је истакао оне цртеже и студије Симеона и Алексија Лазовића који су претходили њиховој школи. Њему је било сасвим јасно који су значај имали цртежи италијанске провенијенције, сачувани у Заоставштини, као и занатску тежину у једној скромној иконописној школи у унутрашњости Балкана. На плакату *Заоставштине сликарске породице Лазовића* издвојени су они портрети и студије који ликовно доминирају и изложбу чине препознатљивом.

Плакат са предлогом о обнови манастира Бање код Прибоја не може се овом приликом заобићи. Манастирске цркве у комплексу Бање подигнуте су на цртежу на вишу раван од постојеће. Али то није био успон на небеса. Мера ликовне симболике зналачки је успостављена. Без ма каквих сувишних детаља, бањски комплекс у потпуности је примерен наслову: „*Уздигнимо и обновимо манастир Бању.*”

III.

У последњим годинама у периоду када је у Прибоју, заједно са неколико пријатеља, формирао приватан дизајнерски студио, почиње и његово интересовање за скулптуру. Занимљиво је да су многи свршени студенти Ликовних академија – одсек за вајарство, напуштали скулптуру, јер је сликање лакше. Здравко открива елементе трче димензије у вајарству које у графичи нема. Ради на чудесним, донкихотовским фигурама ратника, песника и животиња, у техници гвожђа и гипса. Незавршени циклус рађен пред смрт, претставља косовску парадигму. То су, са једне стране, ратници са штитовима и мачевима који у косовској драми персонификују освајаче са Истока. Онима који огњем и мачем разарају балканске просторе, луцидно је супроставио другу групу ратника који уместо оружја у рукама носе бакље. Испред свих налази се српски национални јунак Милош Обилић са бакљом и свешћу да иде у смрт.

По оригиналности, симболици и начину израде, Колцићеве скулптуре сежу у дубоку метафизику. Светлост супростављена огњу и мачу јесте донкихотовски модел ратовања, и готово је заборављен у западној цивилизацији. Експресивни, извијени ликови Колцићевих јунака у гипсу, примеренији су романском него балканском поднебљу. Порука аутора да снага духа носи вечну победу, тешко се могла применити управо на њега. Само после неколико месеци (или пола године) Здравко Колцић нестао је на бесмисленом ратишту ни налик, оном које је у гвожђу и гипсу оставио незавршеним. У том смислу још гротескније изгледа висока фигура модерног ратника са зеленом маскирном униформом, са Marlborom у устима и аутоматском пушком у крилу. Ова нешто модификована фигура пронашла је место и на насловној страни књиге Ивана Комарице: „*Важан је ово дан свемира.*”

И скулптура вука претставља изванредну симбиозу идеје и материјала. Једним потезом са извијеним гвожђем обложеним гипсом, препознаје се вук са црвено обојеним устима и урликом у чељустима. Оригинално у једноставном решењу подсећа на пикасовски модел скулптура, као што је глава бика добијена од делова са бицикла. Коначно, жена у црвеном претставља возарелијевски тип женске фигуре складно вајан и уобличен са претензијама за истоветни модел знатно већих димензија.

Иза Здравка Колцића остао је један број икона на платну о којима се мало знало у време када су стваране. Као да су биле остављене за касније, за неку форму сазревања. Примерице, Христ Пантократор сликан по веома старом предлошку, и то мозаичког Христа из цариградске Свете Софије, који се датује у VI. век, прецизније у Јустинијанову епоху. Колцићу је очигледно, била позната ова капитална икона која се сматра образцем свих каснијих типова Пантократора сликаних у огромном временском распону. И Распеће као и Света Тројица откривене међу његовим радовима и изложене овим поводом сликане су по узору на проверене моделе најбољих иконописаца.

Колцићева радозналост да се докаже у иконопису, била је индивидуални чин али и изазов. У времену када се сликарству икона све више прилази и на катедрама ликовних академија, Здравко Колцић, више за себе, успева да уради неколико одабраних типова. Иконопис је арханчна, стара техника која није била предмет његових студија. Он је зато сликању светих ликова пришао опрезно. И поново је, на иконама уочљива доминација цртежа над колоритом, хладним и затамњеним. Његово суверено владање цртежом и у овим примерима јесте недвосмислена превага графичара над сликарем.

IV.

Уметничка дела Здравка Колцића претстављена на изложби Завичајног музеја из Прибоја, стрпљиво сакупљана трудом његових пријатеља, пре свих Сава Дерикоњића, археолога и директора Завичајног музеја, и Ибрахима Ћате - Хасанагића, имају двоструки карактер. Она су показатељ развојног уметничког пута једаног сликара и дизајнера, од учења на сарајевској ликовној академији и прераног одласка. Елеменат недовршености његових дела у много чему избија у први план. Уобличавање или сазревање бројних радова, као што је случај са скулптурама или неким графикама, остављао је за неко касније доба. Оно време, које на несрећу, за њега није никада стигло. Зато је веома тешко Колцићево дело сместити у неки засебан правац или смер. Надарени графичар оставио је, по свему судећи, заокружени уметнички опус у плакату у коме је показао целовиту сувереност коју многи други нису имали.

Најзад, остаје обавеза да се његови цртежи, слике, плакати и скулптуре, после завршених церемонијала отварања изложби, не расеју на све четири стране света. Била би то још једна неправда у низу бројних. Вредно је дакле труда, пронаћи модус дужег трајања Здравка Колцића и његовог дела. А то ће зависити не само од добре воље његових пријатеља, већ и од ширег окружења. У времену опште равнодушности потребно је учинити додатни напор, да се у средини у којој је рођен, школован и мобилисан на бесмислено ратиште са кога се није вратио – обележи дап посвећен њему. Да се осмисли простор - посвећен њему и делу које је иза себе оставио. Они који су преузели обавезе континуитета после његових администратора – тј. друштвена заједница - морају се замислити? Имамо ли ми толико стваралаца, на све стране и на претек, да се могу лако жртвовати људи попут Здравка Колцића? Можемо ли добити чврсто уверење да ће његов пример бити последњи, и да више никада, пико, са чизмама на ногама, капом на глави и позивом у рукама, неће мобилисати младост и интелектуални потенцијал овог народа?

Над овим, морају се замислити сви, али и многи његови пријатељи и познаници. И писац ових редова осећа се одговорним према Здравку Колцићу, заједничком дружењу у једном времену, пријатељству и несрећи која га је Здравка задесила. Осећам бескрајну жалост што у том конфузног времену, са основаним аргументима, није било могуће човека његовог кова убедити у бесмисленост униформе у којој је кратко био, и догађаја који ће уследити. Једноставно речено, Здравко Колцић није био човек из потпалубља, онај који се пред надлазећим злом скривао. Он је властиту судбину и усуд носио, као врећу на рамену.

На крају, захвалност за организацију изложбе, дуготрајно сакупљање Колцићевих радова, презентације и рада на овој монографској јединици припада директору Завичајног музеја у Прибоју Саву Дерикоњићу као и неколицини других Здравкових пријатеља. То су били последњи тренуци да се његово дело, после више од петнаест година - не препусти трајном губљењу. Учињен је додатни напор да се тешка неправда од стране тадашњих војних и цивилних органа, бар мало исправи. Остаје дакле, нада да заборав ипак не прекрива све...

Пред вратима великих...

Један млади и даровити човек спремао се да постане велики уметник. У једном трену тој даровитости и младости претпоставио је своје осећање части и правдољубивости које га је повело за судбоносном одлуком када се одазвао војном позиву. За кратко време ратник је победио уметника. Младост је даривала животом како то ваљда само она може. Уметник је остао пред вратима великих а ратник покривен велом заборава.

Даровитост уметника очигледна је у сачуваним делима, истина недовршена као први замах крилима наговештавајући следећи, снажнији и бољи који је требао довести велики лет. У контексту недовршености једино је могуће објективно посматрање дела које је Здравко Колцић оставио за собом. Оно је обзиром на животно трајање сваколико богато и разноврсно. Када се посматра у свету мера којима се вреднује уметнички израз јасно је да не сме бити занемарен и потиснут са те позорнице.

Здравко Колцић је по основној вокацији био графичар и у области дизајна је оставио највећи број успешних дела. Истовремено, својим скулпторским стварањем понајвише је отворио врата надарености. Тај део његовог уметничког израза спада у најуспелије што је створио. Као најмање инвентиван и без довољно смелости указује се његов сликарски опус који у неким делима остаје на нивоу излета и опробавања.

Графичка делатност показује се пре свега кроз линорезе, бакрописе и радове у комбинованим графичким техникама. На њима су лако сагледиви сви неоспорни квалитети Здравка као графичара. Пре свих доминантан је његов сигуран однос према цртежу у којем се са смелошћу великих уметника опходи у линеарном свету који графика захтева. Није претерано ако се констатује да је открио скоро све тајне и могућности које пружа линија као један од темељних али и најзахтевнијих елемената у ликовном изразу. У колористичком одабиру показује много мање инспиративности иако је то некада тематски оправдано.

У области графичког дизајна дао је највише свог уметничког бића у смислу броја али и квалитета насталих радова. Стварао је, чини се, лако и брзо на том пољу. Само таквим поимањем је могуће објаснити чисте и бритке поруке у адекватним графичким решењима. Његова једноставност у изразу сведена је тако да нигде нема ни случајних назнака за претенциозним и замршеним облицима. Управо то води посматрача на ону варљиву помисао како би то могао и сам урадити. У многобројним дизајнерским решењима плакати засигурно спадају у најуспелија остварења. Пре свих они који су рађени као вид сарадње са Позоришном аматерском сценом Р.У. „Пиво Караматијевић“ и то: за представу „Зли патуљак и вештица“ (тај рад налази се у Музеју плаката у Виланову, у Пољској) и за представу „Мера“. У једнако успешна идејна решења убрајају се и плакат за обнову храма Св. Николе на Бањи као и целокупан рекламни материјал за акцију „Зајам за препород Србије“. Осим поменутих у области дизајнерског, неизоставно је наглашавање да је он идејно осмислио заштитни знак за производ Ваљевске пиваре, локалног часописа „Прибојске новине“, хотела „Бић“ и Земљорадничке задруге „Пољопромет“. Уз све набројано придружује се и велики број осмишљених заштитних знакова за радње у области мале привреде.

Својим скулпторским умећем које у броју слови са укупно десетак радова Здравко је показао све тадашње знање које је било изван просечног и уобичајеног. Те скулптуре у највећој мери носе најаву о изванредности у његовим остварењима. Дела нису неуобичајена појава у модерном вајарству по својој суштинској опредељености а ни избором материјала.

Оно што их издваја и даје им печат оригиналности јесте доминација линије у тој мери и на такав начин да је просто немогуће правити оспоравања. У било којој од скулптура посматрач је изложен бескрајно нежном и поетском прожимању линије, која чини основу израза, и форме која је сведена само на неопходну меру. Свесно ниподаштавање волуминозности фигура јасно истиче идејно и суштаствено које нам уметник жели саопштити. Посматрач је просто опхрван тим снажним експресионизмом који не дозвољава равнодушност. Избор материјала у којем су скулптуре рађене само на први поглед оставља утисак занемарености. Напротив и они су потпуно у функцији изражајности што је најочигледније на скулптури Вука Караџића. И као народна поетика у Вуковим делима обавља се бесконачна нит конопље око папирног језгра пазнака његовог лика, бркова и ноге срасле са књигом староставном. Задивљује својом представом Вука Караџића где је приказано и саопштено до те мере прочишћено и сведено на поруку да није претерано говорити о искричењу генија. Само паднаравно обдарени могу саопштити жељено са мало пробраних израза. Композициона целина „Косовски циклус“ има посебно место у Здравковом скулпторском остварењу. Једино он због композиционог изгледа оставља утисак извесне монументалности. Укупно седам до бестелесности апатомски обезвређених фигура ликовном нарацијом демонстрирају своју основну идеју коју им је уметник задао. Обзиром на име које носи ово вајарско дело није наглашено сигнирано нити оптерећено историјском тематиком која је инспирише. Символика је одабрана у грааницама како не би надмашили поруку коју шаљу.

На фигурама жене у седећем положају и вука линија не описује већ скоро музицира сунгилне форме. Једноставност и мирноћа којом се доминантне осе разлику подсећају управо на добро изабран тон који годи уху. Управо тиме су изражена и основна осећања које фигуре носе – жене у свом медитативном одсуству и ослобађање до којег вук покушава доћи својим грацилно извијеним телом. Откривајући нам тако најпоетскији део своје личности показује способност препознавања начина да се линија доведе до нивоа виртуозности.

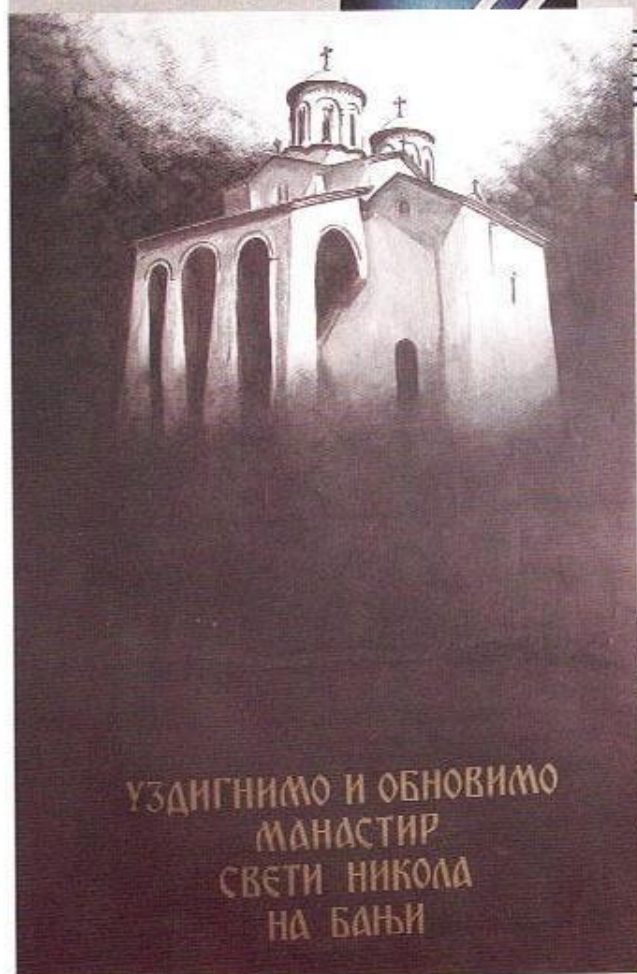
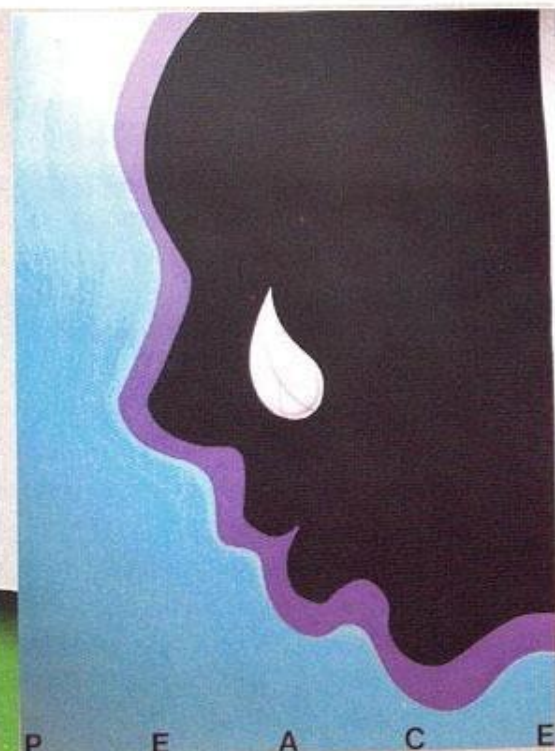
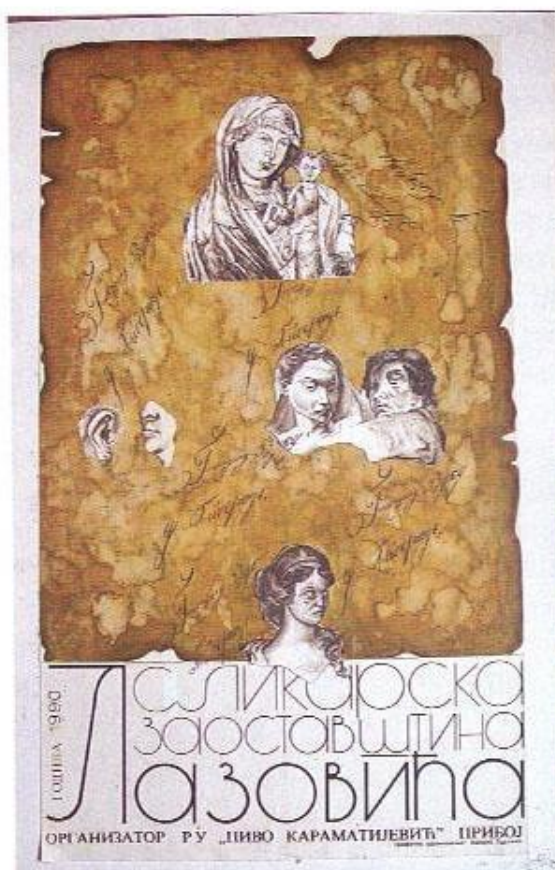
Сликарство је најмање успешно на пољу уметничког израза Здравка Колџића. У малом броју очуваних радова већина је религиозне тематике и у колористичким решењима говори о недостатку инспиративности у раду. Изузетна појава у оквиру ове целине што је надраста својим уметничким вредностима јесте аутопортрет у пастелу. Сигурношћу коју му је дало изванредно изражавање линијом, панео је потезе у једном даху без сувишности, поправљања и великих накнадних дотеривања. Иако на тамној позадини лик је пресфињено прозрачен и просветљен чиме је наглашена експресивност а тамном позадином дубина и тајанственост. Тај рад управо је још једна радост стварања у линеарном маниру који је за Здравка – уметника био природно стање.

Ова прича о Здравку ствараоцу природно је изнад свих других које је могуће о њему рећи. Природно, јер ова прича мора да буде најважнија обзиром да га је она ратна отела од његових најближих. Ова прича и све друге сличне њој даће шансу за живот његовој уметности. Она је саткала највећи део његових младих година јер се по казивању породице цртањем занимао од најранијих дана, пре поласка у основну школу. Рођен је у селу Чемерно 08.02.1962.године поред три сестре у породици Ранка и Милеве Колџић. Основну школу је учио у Крњачи и Бучју. Средњешколско образовање у прве две године је стекао у пљеваљској гимназији а друге две године у Прибоју где је школовање довршио у Средњем усмереном образовању. Одмах након тога 1981.године уписује се на Академију ликовне уметности у Сарајеву, на одсек Графичког дизајна где апсолвира 1988 / 89. године. Управо тих година у Прибоју оснива Дизајн студио. По војном позиву одлази на Славонско ратиште

28. децембра 1991. године и од 3. јануара наредне године води се као нестало лице. Коначан епилог Здравкова животна прича добија током 2005. године када је потврђена његова смрт.

Вољен и омиљен једнако у породици као и међу пријатељима и колико се зна никада оспораван. И сам је много улагао у то што је на крају и изнедрило из њега ту фаталну одлуку коју су многи тада са лакоћом доносили у супротном правцу. Њему је било стало до тога шта ће видети у очима поред и око себе и постао је ратником у пољу мада то у души није био. Није ни логично ни природно али је истинито и десило се. Тешко је завршити причу о нечему или некоме а да то није имало оно што зовемо природним крајем ако је данас могуће знати шта то тачно значи.

ULTURNO PROSVETNA ZAJEDNICA PRIBOJ

režija: Petar Zec
scenografija i kostim: Dragana Ognjenović
muzika: Lazar Ristovski

Eugène Ionesco

Jacques ili pokornost

AMATERSKA POZORIŠNA SCENA
RU "Pivo Karamatjević"
PRIBOJ

sezona 1990/91

izuje

III

sezona 1989/90

MALA POZORIŠNA RADIONICA
RU "Pivo Karamatjević"
PRIBOJ

HAL
J. TODD

ZLI patuljak I VEŠTICE

KRALJICA POMPAR - NATAŠA ADAMOVIĆ

REŽIJA: SCENOGRFIJA - Ivanom Gata Karamatjević
KOSTIMOGRFIJA - Ljilja Gumić
KOSTIMOGRFIJA - Ljilja Gumić i Zvezda Alimpić
MUZIKA - Ljilja Gumić i Ibrahim Karamatjević
SVETLO - Zvezda Alimpić

DESIGN
STUDIO 3

SUPLER: Zvezda Alimpić
MONTAŽA: JANA ŠERER GORDIJEVIĆ

KRALJICA POMPAR, pohlepni: Ramed Talović
KRALJICA POMPAR, pohlepni: Ramed Talović
KRALJICA POMPAR, pohlepni: Ramed Talović
KRALJICA POMPAR, pohlepni: Ramed Talović

PREDSJEDNIK VLADE: Ivan Saligur
MLINAR: Brđan Džurović

RAĐNO VILLI

MER

BERTOLD BREHT

RU "Pivo Karamatjević"
PRIBOJ

Amaterska pozorišna
scena

Sezona 1989/90

ADAPTACIJA I REŽIJA: Aleksandar
Dunderović

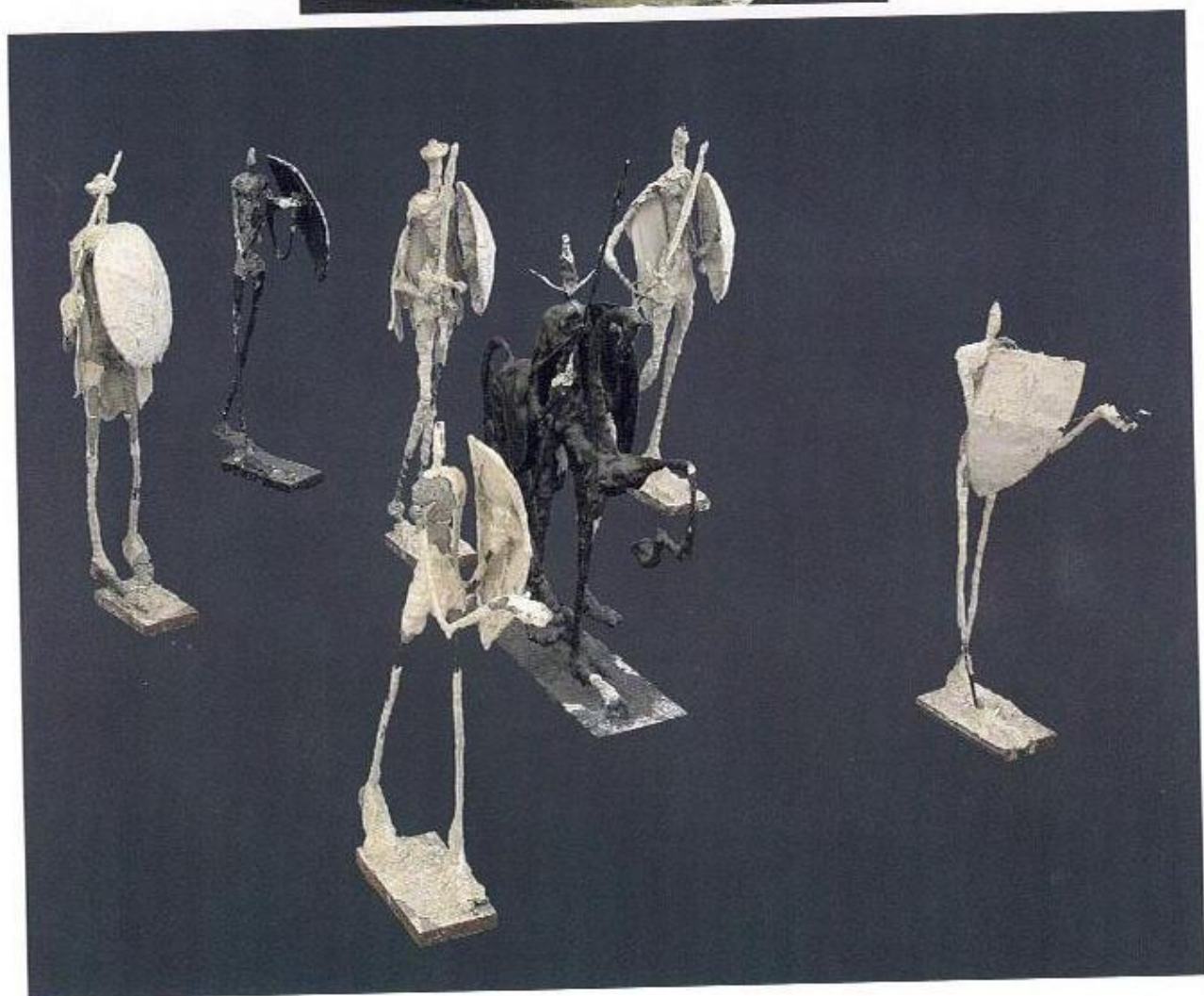
SCENOGRFIJA I KOSTIM: Snežana
Veljović

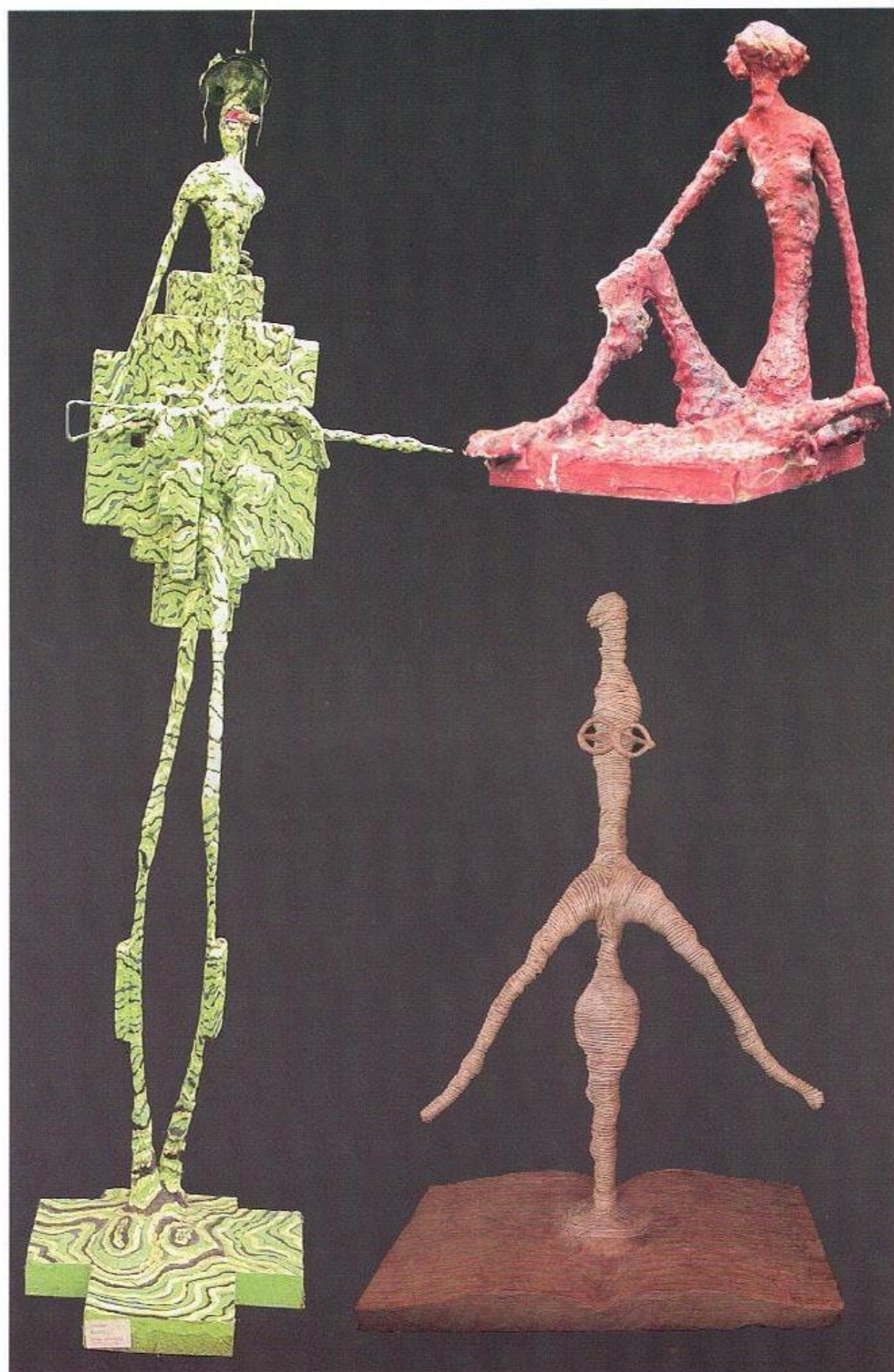
MUZIKA: Dušan
Petrović

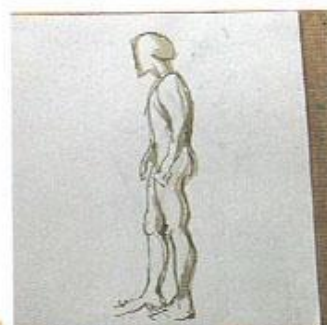
LEKTOR: Radovan
Knežević

I LISTIĆ! PLJEVLJA

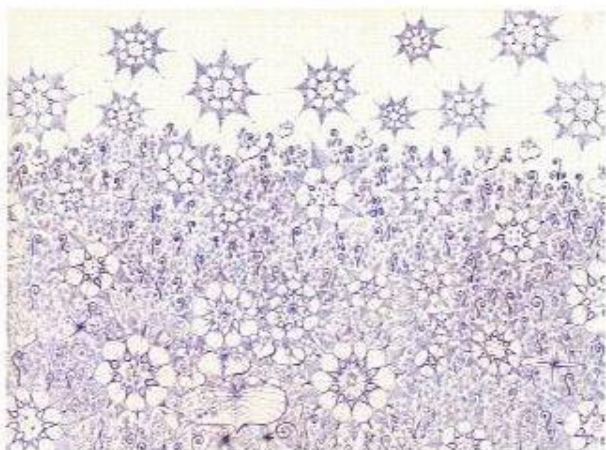

A.O. 3/4 *Illustration of a small house with a large red wheel in front of it. David Yates 25*

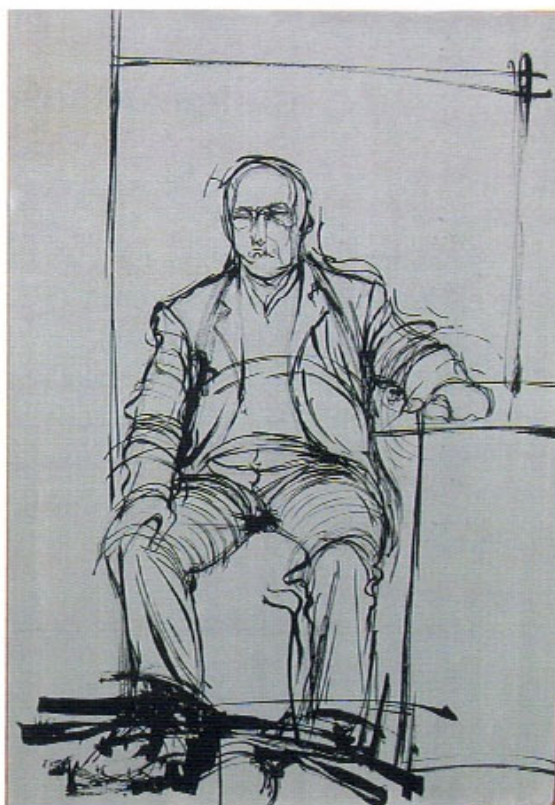
A.O. 3/4 *Illustration of a man's face, heavily shadowed and framed by dark, leafy branches. David Yates 25*

A.O. 3/4 *Illustration of a large sailing ship on the water, surrounded by dark, leafy branches and foliage. David Yates 25*

A.O. 3/4 *Illustration of a landscape featuring a large, gnarled tree in the foreground, with a body of water and distant hills in the background. David Yates 25*

СПИСАК ИЗЛОЖЕНИХ ЕКСПОНАТА

СКУЛПТУРА:

- Композиција "Косовски циклус" (7 скулптура, гвожђе и гипс);
- Фигура жене (гвожђе и гипс);
- Фигура вука (гвожђе и гипс);
- Фигура војника (гвожђе, гипс и картон);
- Представа Вука Стефановића Карацића (дрво, арматура, папир и конопља).

СЛИКАРСТВО:

- Аутопортрет, 515 x 465mm, настел;
- Христ Пантократор, 1050 x 890mm, уље на платну;
- Света Тројица, 1110 x 820mm, уље на платну, копија по Андреју Рубљову;
- Пејзаж, 810 x 620mm, уље на платну;
- Аутопортрет, 610 x 495mm, цртеж, оловка;
- Пејзаж, 735 x 560mm, цртеж, оловка;
- Студија, 495 x 390mm, лавирани туш;
- Носач, 490 x 380mm, цртеж, туш;
- Женски акт, 490 x 390mm, комбинована техника;
- Дигтих, 600 x 430mm, цртеж, туш;
- Група цртежа оловком и тушем, студије у боји.

ГРАФИКА:

- Триптих, 1000 x 450mm, комбинована техника;
- Триптих, 900 x 400mm, бакропис;
- Женски акт, 430 x 325mm, А.О. 3/3, 1985.;
- "Откриће", 400 x 280mm, А.О. 2/4, 1987.;
- Двобојни линорез, 365 x 260mm, А.О. 2/10, 1984.;
- "Шума и птице", 340 x 240mm, линорез, А.О. 1/5, 1984.;
- "Пејзаж", 355 x 250mm, вишебојни линорез, А.О. 3/4 1985.;
- "Воденица", 360 x 240mm, бакропис и акватинта, А.О., 1985.

ПЛАКАТИ:

- Сликарска заоставштина породице Лазовић, 480 x 695mm;
- Уздигнимо и обновимо манастир Светог Никололе на Бањи, 675 x 460mm;
- Зли патуљк и вештице, 680 x 485mm;
- Мера, 680 x 480mm;
- Жак или покорност, 680 x 480mm;

- Аутопортрет, 980 x 670mm;
- Сарајевска зима 1987, 695 x 480mm;
- PEACE, 730 x 530mm;
- Заједно, 710 x 500mm;
- Никотин, 710 x 500mm;
- Изложба слика Јована Пантовића, 675 x 355mm;
- Благајнички записи, 710 x 500mm;
- Четири тачке наопачке, 990 x 690mm;
- Велики продајни ваљер, 850 x 660mm.

ОРГАНИЗОВАЊЕ ОВЕ ИЗЛОЖБЕ ПОМОГЛИ СУ:

ДРАГИША МИЛОСАВЉЕВИЋ, историчар уметности из Ужица

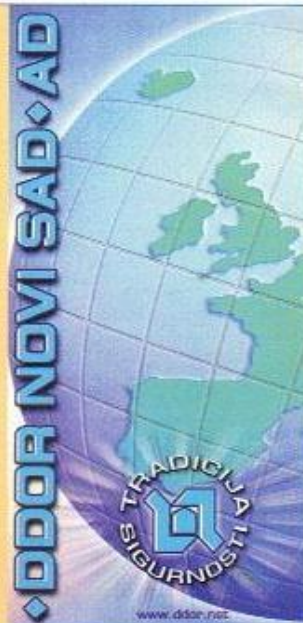

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

КОМИСИЈА ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА

**ОПШТИНА
ПРИБОЈ**

**Udruženje Roditelja i Porodica uhapšenih, zarobljenih
i nestalih lica SR Jugoslavije**

**Association of Parents and Families of arrested, captured
and missing persons FR Yugoslavia**

*Дом културе „Тиво Караџићевих“
Прибој*

тел. 033/54 802, 55 880, 55 395, 51 197 факс. 033/ 54 802

e-mail: dkulturepb@ptt.yu

**JP „INFORMATIVNI CENTAR
PRIBOJ „**

Tel : 033-52848 radio 51071 TV 52888

**МАШИНСКО - ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКА
ШКОЛА ПРИБОЈ**

**ДИРЕКТОР:
033/52-170**

**РАЧУНОВОДСТВО:
033/52-536**

E-mail: metpb@ptt.yu

**ГИМНАЗИЈА
ПРИБОЈ**

тел/факс
033/55180

**ТУРИСТИЧКА
ОРГАНИЗАЦИЈА
ПРИБОЈ**

тел. +3813351599
toppriboj@yahoo.com

**ОШ „БРАНКО РАДИЧЕВИЋ“
ПРИБОЈ**

тел. 033/55 437
osbrpb@eunet.yu

**CAFFE
SCENA
STARI GRAD
P R I B O J**

ЗА НЕЗАБОРАВ...

каталог изложбе

Организатор изложбе и издавач каталога
ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ ПРИБОЈ

Изложбени простор
ГАЛЕРИЈА НАДЕЖДЕ НАДЕ ВИТОРОВИЋ

Аутори текстова у каталогу
ИВАН КОМАРИЦА, песник
САВО ДЕРИКОЊИЋ, археолог
ДРАГИША МИЛОСАВЉЕВИЋ, историчар уметности
СЛОБОДАНКА КЛАЧАР, историчар уметности

Аутор изложбе
СЛОБОДАНКА КЛАЧАР

Аутори каталога
СЛОБОДАКА КЛАЧАР
САВО ДЕРИКОЊИЋ

Компјутерски слог и прелом
ИБРАХИМ - ЋАТА ХАСАНАГИЋ
САВО ДЕРИКОЊИЋ

Фотографије
ИЗ АЛБУМА ПОРОДИЦЕ КОЛЦИЋ

Обрада фотографија
МИЛУТИН РВОВИЋ
САВО ДЕРИКОЊИЋ

Помоћници на реализацији изложбе
БИЉАНА ПАВЛОВИЋ
СЛАЂАН КОЛОВИЋ

Штампа
„ГРАФОПРИНТ“ СЕВОЈНО

Тираж
300

Захваљујемо се Министарству одбране Републике Србије што нам нису
помогли организовање ове изложбе

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ ПРИБОЈ
ПРИБОЈ НА ЛИМУ, МАРТ 2007.